

PRIROČNIK ZA TEKMOVALCE: Pravila in postopki na LJMB DPSJL 2025

Za Letalski center Maribor:

Miha Gosak

Ver. 1.0:

06. 07. 2025

Vsebina:

1. UVOD	3
2. Splošne informacije	4
2.1. Osnovne informacije o letališču za DPSJL	4
2.2. Časovnica tekmovalnega dne	4
3. Pravila gibanja udeležencev DPSJL na LERM.....	5
3.1. Vstop na površine mednarodnega letališča	5
3.2. Pravila vleke jadralnih letal z osebnim avtomobilom	5
3.3. Shema gibanja – steza 14 trava	6
3.4. Shema gibanja – steza 32 trava	7
4. Vzletna procedura	8
4.1. Vzletna procedura za stezo 14 trava	8
4.2. Vzletna procedura za stezo 32 trava	9
5. Odhod na nalogo	10
5.1. Zračni prostor	10
5.2. Postopki javljanja med tekmovanjem.....	13
6. Pristanek in zapuščanje steze.....	15
7. Prostorska razporeditev prizorišča.....	17

1. UVOD

V tem priročniku so opisani postopki in pravila gibanja ter manipulacije jadralnih letal za potrebe 34. Državnega prvenstva v jadralnem letenju 2025, v nadaljevanju DPSJL. Pravilnik je veljaven izključno za potrebe tekmovanja v terminu od **12. do 20. 7. 2025** in je namenjen zgolj tekmovalcem in pomočnikom, ki so udeleženi na DPSJL. Seznanitev in upoštevanje določil pravilnika je ključno za varnost izvedbe tekmovanja. Vsa navodila o dnevnih procedurah glede na nalogo in zračne prostore, bodo predana na dnevnih briefingih.

Obseg pravilnika:

- Splošne informacije in vzpostavitev TRA
- Pravila gibanja udeležencev DPSJL na LERM
- Odhod iz parkirnih pozicij in postavitve na grid
- Vzlet in odhod na nalogo
- Pristanek in zapuščanje steze
- Prostorska razporeditev prizorišča

Pomen izrazov:

- **DPSJL:** Državno prvenstvo Slovenije v jadralnem letenju
- **LCM:** Letalski center Maribor
- **LERM:** Letališče Edvarda Rusjana Maribor
- **VPS:** Vzletno-pristajalna steza
- **GRID:** Jadralni štart s predhodno definiranimi pozicijami letal
- **LT:** Local time (lokalni čas)
- **KZP:** kontroliran zračni prostor

2. Splošne informacije

2.1. Osnovne informacije o letališču za DPSJL

- **Naziv:** Letališče Edvarda Rusjana Maribor
- **ICAO:** LJMB
- **Elevacija:** 268 m MSL
- **Koordinate:** 46 28 47.50 N 015 41 10 E
- **VPS:**
 - o Asfalt 14 / 32 (2500 m x 45 m)
 - o Trava 14 / 32 (1200 m x 60 m)
- **Frekvenca v času normalnega delovanja:** 119,205 MHz (Maribor Approach)
- **Frekvenca v času tekmovanja (TRA):** 123,505 MHz (Uradna frekvenca tekmovanja)

Ostale informacije o letališču so dostopne v AIP Slovenije!

2.2. Časovnica tekmovanja

- Prvi briefing:	petek, 11.7.2025 ob 19:00
- Prvi letalni dan:	sobota, 12.7.2025
- Zadnji letalni dan:	sobota, 19.7.2025
- Rezervni dan:	nedelja, 20.7.2025
- Zaključni piknik (zabava):	sobota, 19.7.2025 ob 19:00
- Zaključna slovesnost:	nedelja, 20.7.2025 ob 10:00

*Udeležba na prvem briefingu in zaključni slovesnosti je za tekmovalce obvezna!

2.3. Časovnica tekmovalnega dne

Za potrebe tekmovanja bo v zračnih prostorih CTR in TMA Maribor vzpostavljen TRA, ki omejuje letenje vseh zrakoplovov, razen sodelujočih na tekmovanju. Za vse tekmovalne dni je definirana naslednja časovnica (po lokalnem času):

- **Od 8.00 do 10:00 – postavljanje letal na grid**
- Od 10:30 do 11:30 – normalno obratovanje LJMB
- **Od 11:30 do 14:30 – vzletno okno in odhod na nalogo**
- Od 14:30 do 15:30 – normalno obratovanje LJMB (znotraj CTR Maribor)
- **Od 15:30 do 19:00 – priletno okno**
- Od 19:00 do 20:00 – normalno obratovanje LJMB

TRA za tekmovanje bo aktiviran vsak dan od 11:30 do 14:30 (LT) in od 15:30 do 19:00 (LT). Letališče LJMB bo odprto vsak dan od 10:30 do 20:00 (LT). Letalske operacije izven časa odprtosti niso mogoče.

3. Pravila gibanja udeležencev DPSJL na LERM

Zaradi zagotavljanja varnosti, skladno s predpisi gibanja na mednarodnem letališču, je od tekmovalcev in njihovih pomočnikov zahtevano skrbno sledenje v nadaljevanju navedenih pravil.

3.1. Vstop na površine mednarodnega letališča

Prehod na območje mednarodnega letališča bo omogočen izključno preko rampe iz LCM od 10:30 (LT) naprej. Ob prehodu rampe, označene na sliki 3.1., morajo udeleženci tekmovanja upoštevati naslednje:

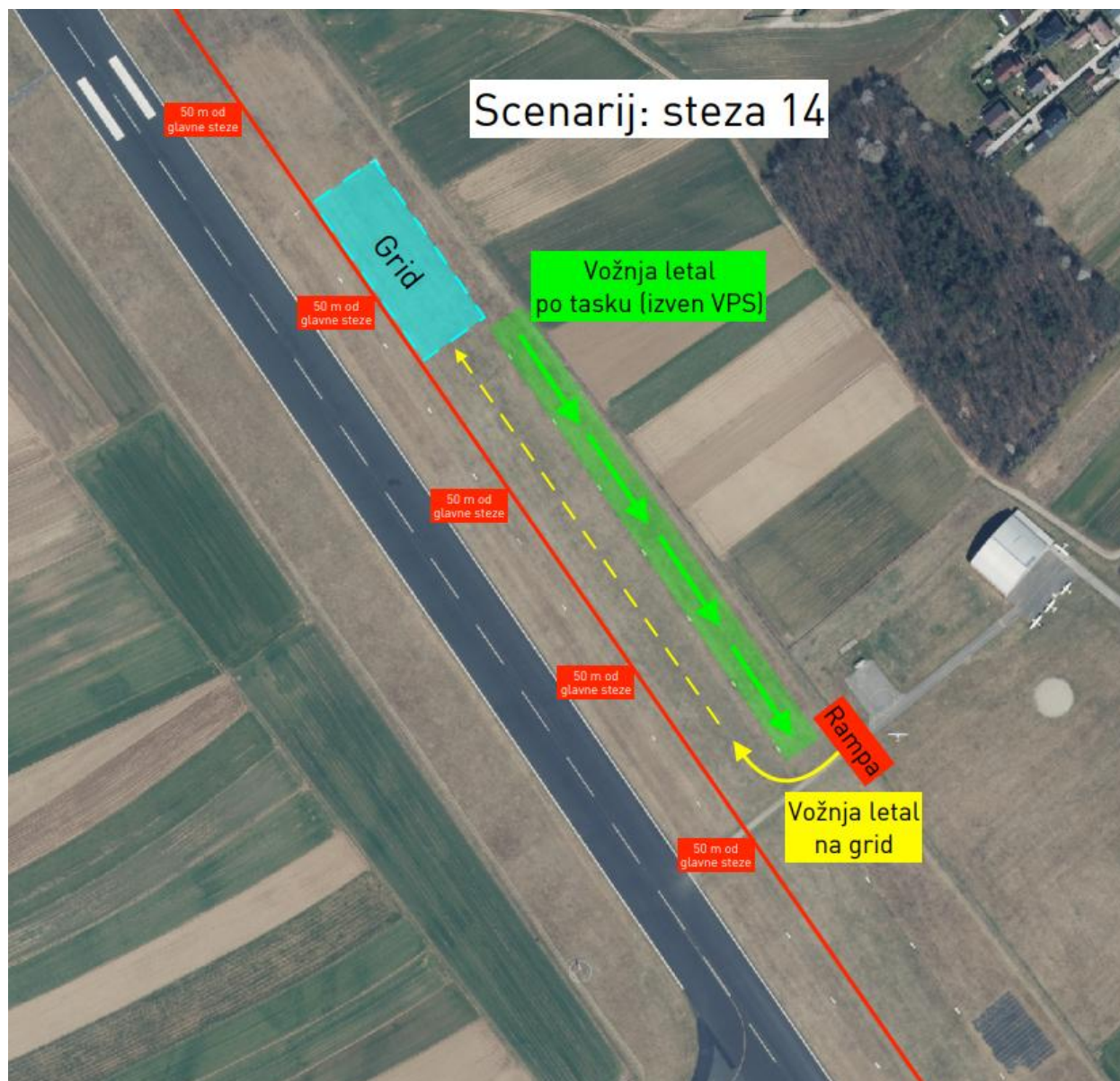
- Ob vsakem tekmovalcu je lahko samo **1 pomočnik**.
- Vsaka tekmovalna ekipa (tekmovalec + pomočnik) lahko za potrebe vleke jadralnega letala na grid uporablja **1 osebno vozilo**, katerega podatki morajo biti podani ob prijavi na tekmovanje.
- Vso osebje, ki prečka rampo, mora imeti oblečene **odsevne jopiče**.
- Gibanje je strogo omejeno na območje **travnate steze in vzhodno** (proti LCM).
- Gibanje osebja v območje bližje od **50m od glavne (asfaltne) steze prepovedano!** (pozor: v območje 50m je zavzeta skoraj 1/3 travnate steze – slika 3.1.)
- Vsak prehod rampe bo zabeležen s strani odgovorne osebe organizatorja.

3.2. Pravila vleke jadralnih letal z osebnim avtomobilom

Za potrebe postavljanja jadralnih letal na grid, bo omogočena uporaba enega osebnega vozila na jadralno letalo. Udeleženci tekmovanja morajo upoštevati:

- Podatke vsakega osebnega vozila javijo tekmovalci ob prijavi, **pred pričetkom tekmovanja**.
- Na osebnem vozilu se na vidnem mestu nahaja **tekmovalna oznaka** pripadajočega letala.
- Pred prehodom rampe na LJMB, morajo vsa vozila **vkjučiti vse smernike** in jih imeti prižgane do konca gibanja po manevrskih površinah.
- Jadralna letala se lahko v oknu od **8:00 do 10:00** vlečejo po travnati stezi in ob vzhodni ograji letališča.
- Med vleko se je **prepovedano gibati v pasu 50 m od asfaltne steze** (velja za osebje, avtomobile in letala).
- Obvoz ostalih parkiranih jadralnih letal na gridu se lahko izvede po vzhodni strani – ob letališki ograji.
- Po postavitvi jadralnih letal na grid, morajo vsi avtomobili **zapustiti območje mednarodnega letališča**. Vožnjo proti LCM izvedejo ob vzhodni letališki ograji.

3.3. Shema gibanja – steza 14 trava

Slika 3.1.: Scenarij postavljanja in pospravljanja letal za stezo 14 (trava).

3.4. Shema gibanja – steza 32 trava

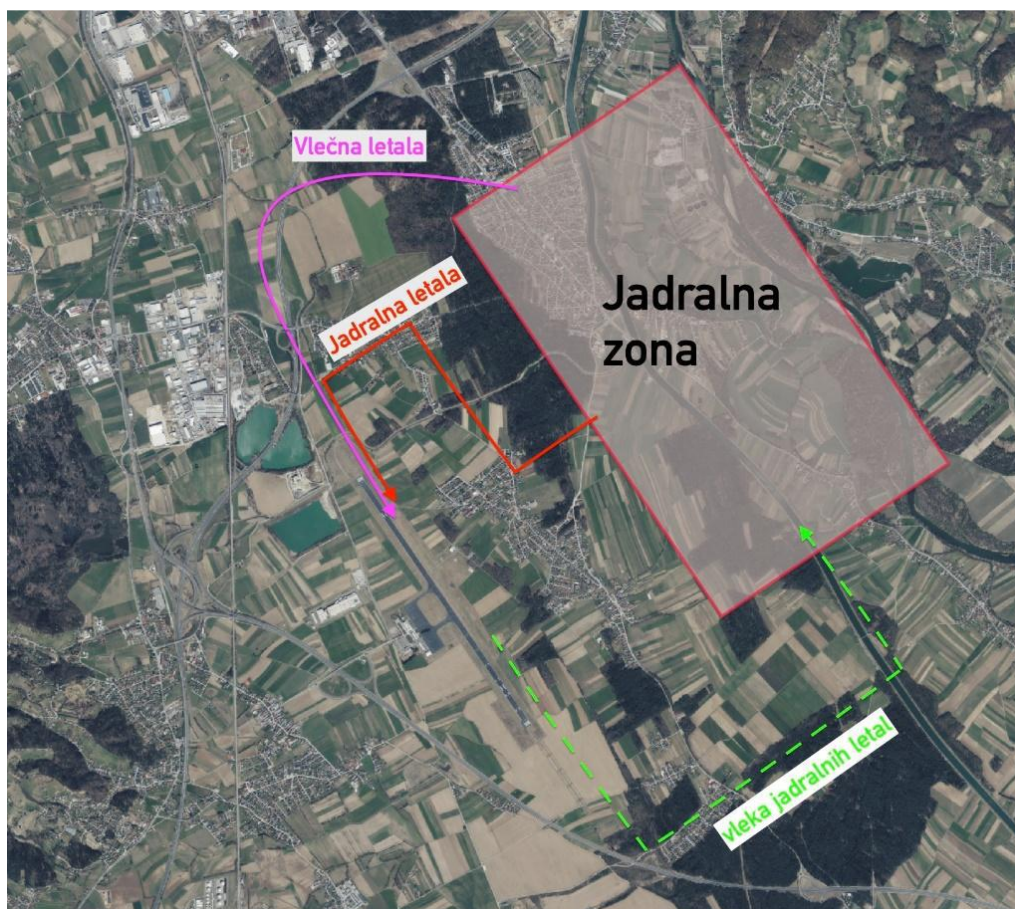
Slika 3.2.: Scenarij postavljanja in pospravljanja letal za stezo 32 (trava).

4. Vzletna procedura

Ob 11:30 (LT) bo vzpostavljen TRA in s tem normalni režim letenja na tekmovanjih. Vodenje prometa prevzame lokalni vodja štarta na frekvenci 123.505 MHz. Za vzlet in odhod na nalogo je rezervirano časovno okno od 11:30 do 14:30 (LT).

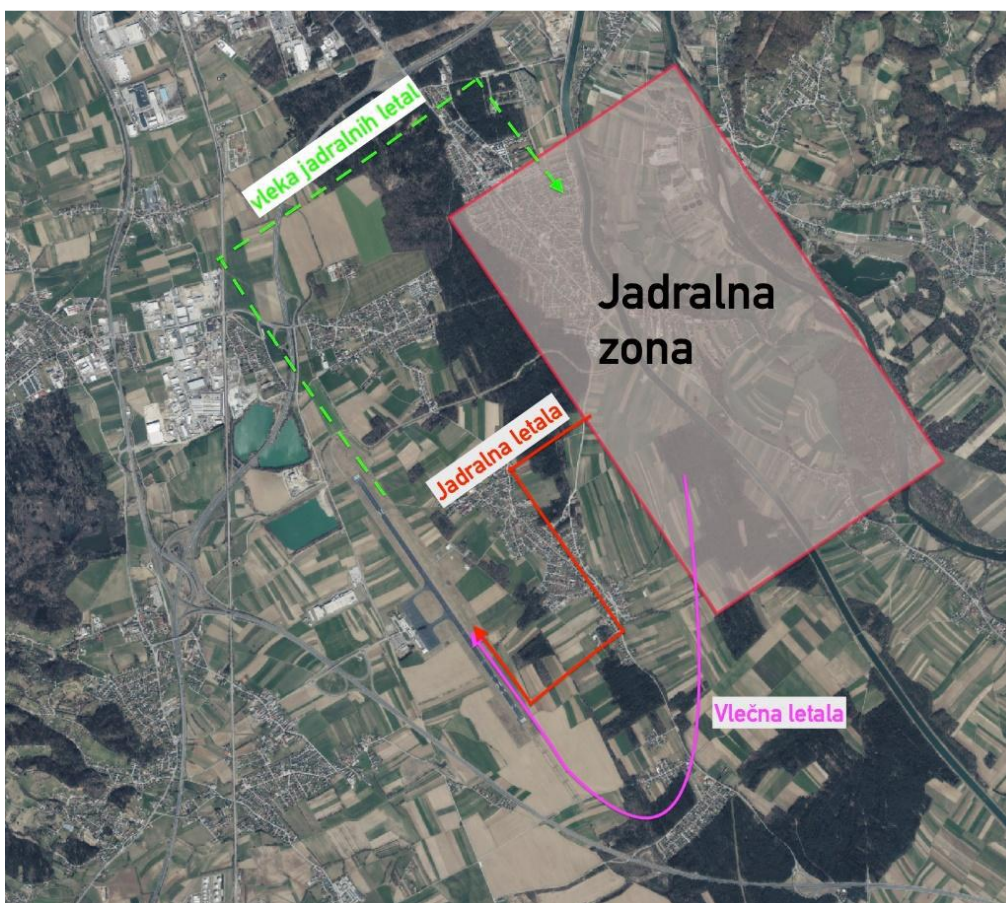
V časovnem oknu od 14:30 do 15:30 (LT) bo TRA neaktiven, s čimer bo delovanje LJMB potekalo normalno, vodenje prometa v CTR pa bo prevzela kontrola letenja na frekvenci LJMB 119.205 MHz. Vsi piloti, ki bi se v tem časovnem oknu nahajali znotraj CTR Maribor (npr. za pristanek), se morajo javiti na frekvenci LJMB, imeti prižgan transponder in koordinirati svoje letenje s kontrolo zračnega prometa.

4.1. Vzletna procedura za stezo 14 trava

Slika 4.1.: Vzletna procedura za stezo 14 trava.

4.2. Vzletna procedura za stezo 32 trava

Slika 4.2.: Vzletna procedura za stezo 32 trava.

4.3. Procedura v primeru prezgodnjega pristanka

V primeru, da pilot ne uspe zadržati višine v jadralni zoni in se mora vrniti na letališče na pristanek, se ravna po naslednjem postopku:

- Javiti namene po aktivni frekvenci;
- Vključiti se v **vzhodni** šolski krog za **travnato stezo** v uporabi
- Pristajanje v **vzhodni pas** travnate steze in umik iz steze
- Če je potrebno, **dolg pristanek**.

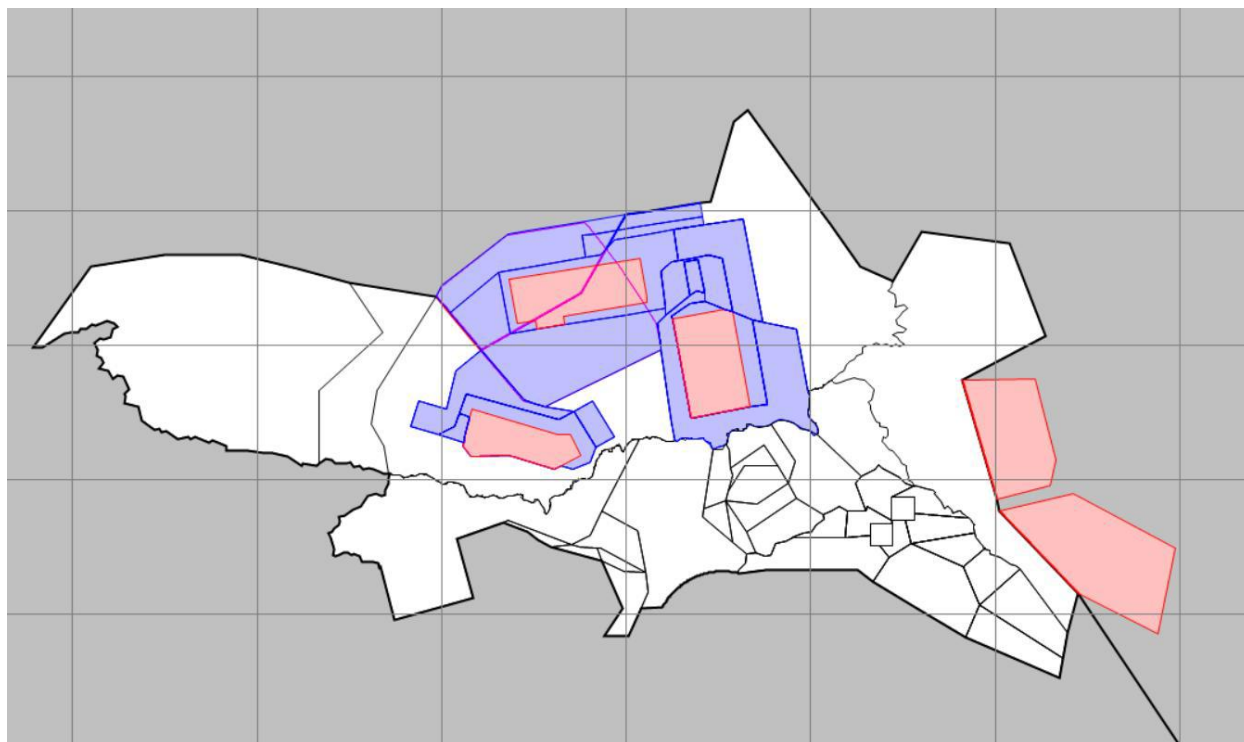
Jadralna letala praviloma pristajajo v **vzhodni pas**, motorna letala pa v **zahodni pas**!

5. Odhod na nalogo

Odhod na nalogo se bo pričel ob odprtju štartne linije, 20 minut po vzletu zadnjega tekmovalca v razredu. Celotna vzletna procedura z odhodom na nalogo ima rezervirano časovno okno **od 11:30 do 14:30 LT**.

5.1. Zračni prostor

V območje tekmovanja je zavzet zračni prostor, prikazan na sliki 5.1.

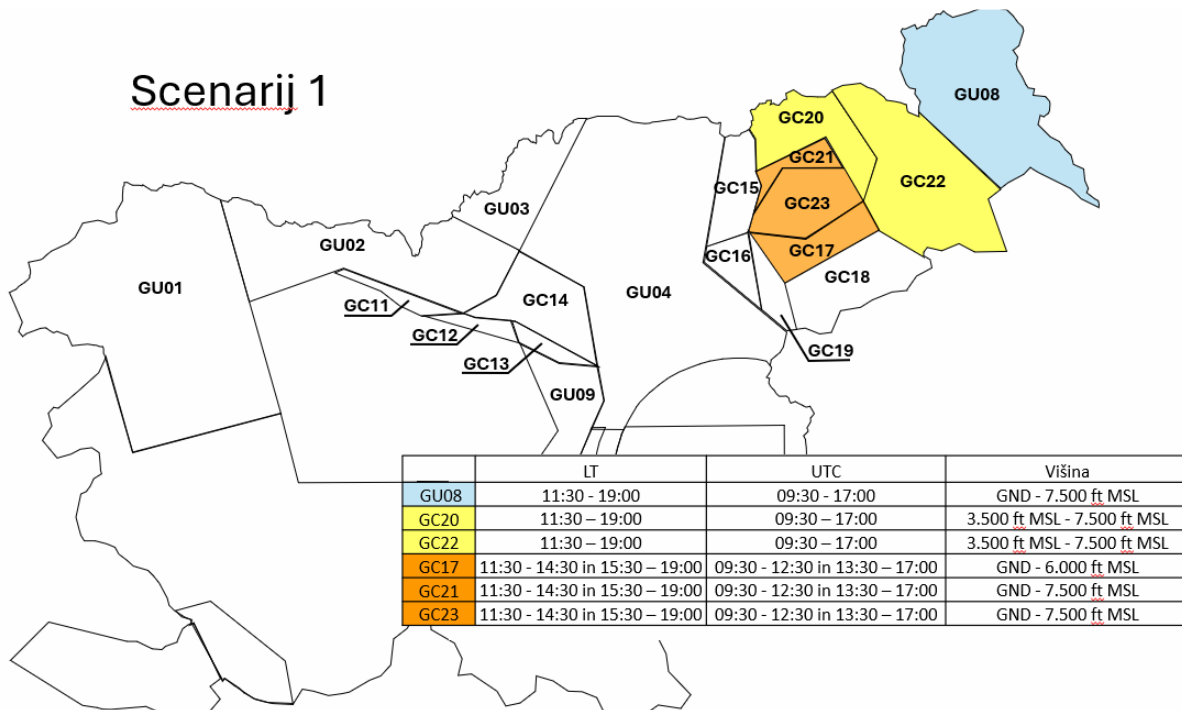

Slika 5.1.: Zračni prostor DPSJL 2025.

Zračni prostor v jadralnih conah znotraj TMA Maribor ima predvidene 4 scenarije za vzpostavitev TRA. Dnevni scenarij bo določen glede na predvideno vreme in s tem definirano tekmovalno disciplino. Scenariji so prikazani na slikah 5.2., 5.3., 5.4. in 5.5.

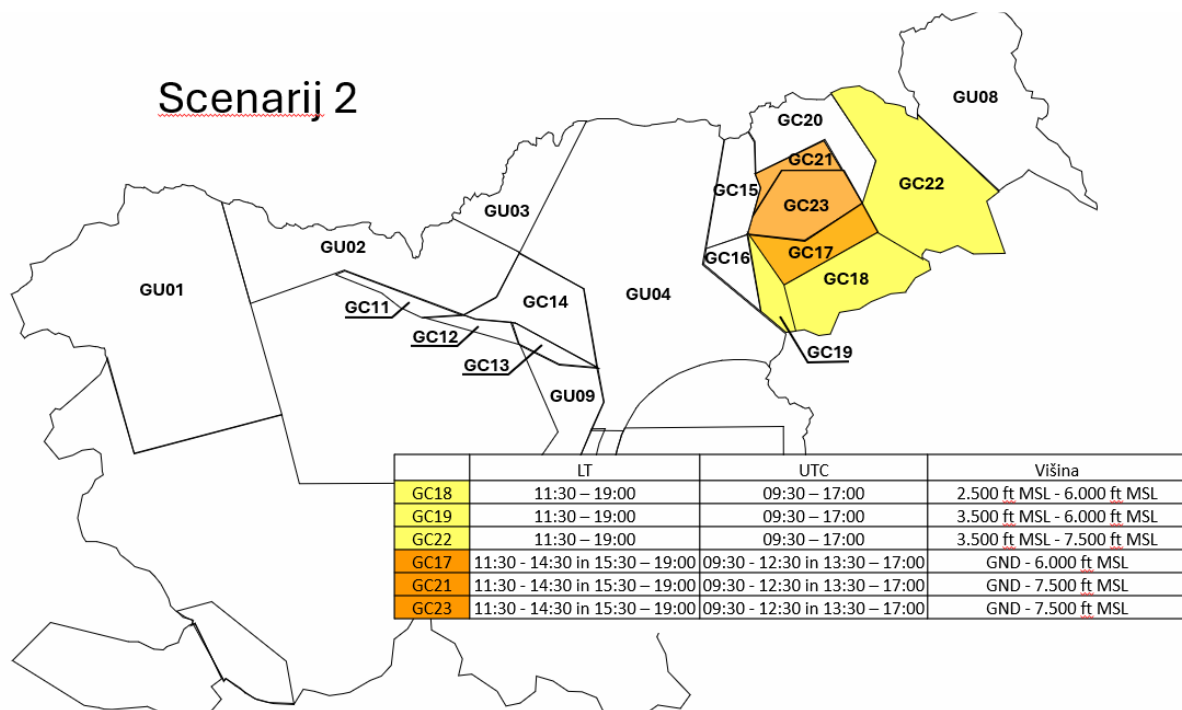
V splošnem se bodo discipline predvidoma pričele izven območja CTR Maribor (GC17, GC21 in GC23) in zaključile na letališču LJMB. Prečkanja območja CTR Maribor med disciplino se bo za zagotavljanje varnosti in koordinacije prometa izogibalo. S tem so definirani scenariji z odhodom na vzhod, zahod in jug, ter splošni scenarij z odprtimi vsemi conami.

Scenarij 1

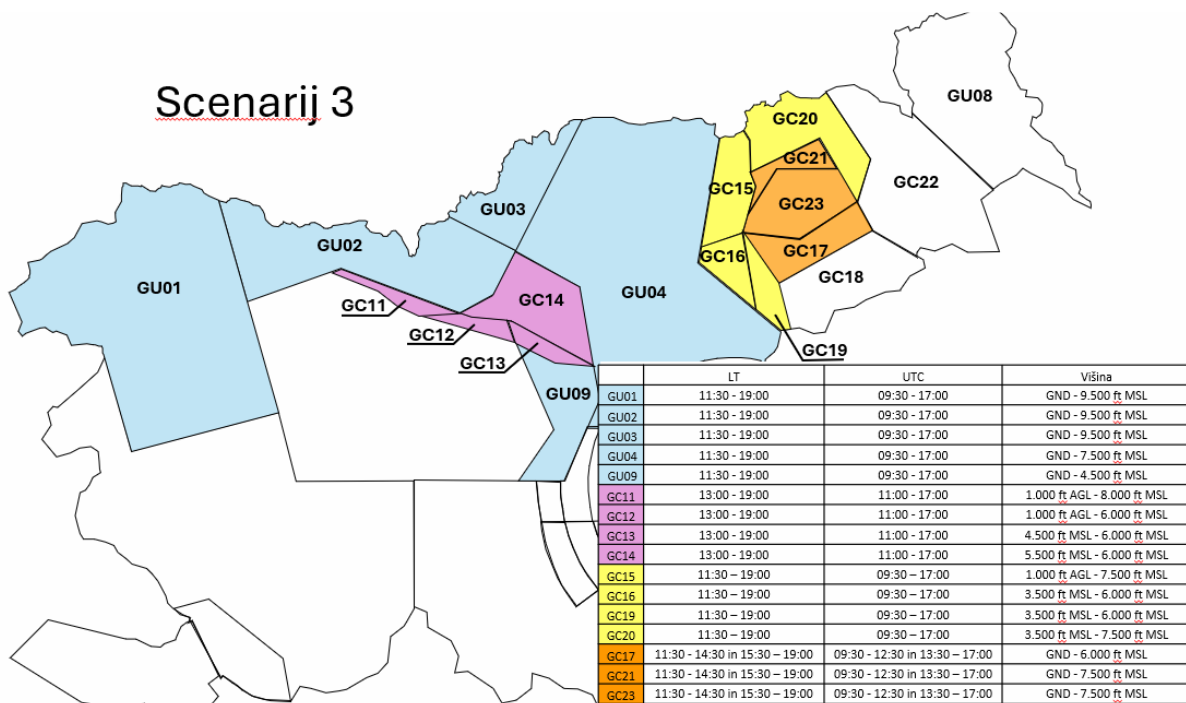
Slika 5.2.: Vzpostavitev TRA – scenarij 1.

Scenarij 2

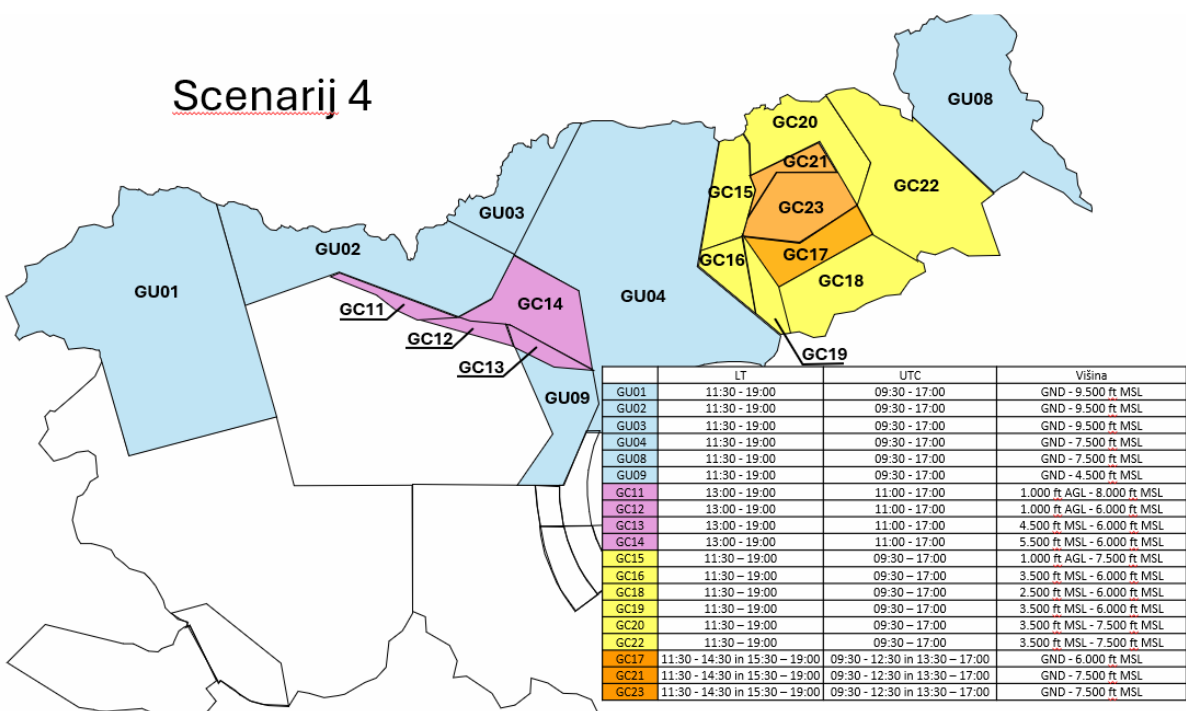
Slika 5.1.: Vzpostavitev TRA – scenarij 2.

Scenarij 3

Slika 5.1.: Vzpostavitev TRA – scenarij 3.

Scenarij 4

Slika 5.1.: Vzpostavitev TRA – scenarij 3.

Cone znotraj TMA Maribor, ki bodo vključene v TRA, bodo ostale odprte od 11:30 do 19:00 po lokalnem času. Cone znotraj CTR Maribor, bodo imele med 14:30 in 15:30 (LT) časovno okno, v katerem TRA ne bo aktiven, za zagotavljanje možnosti odletov in priletov v LJMB.

5.2. Postopki javljanja med tekmovanjem

Med tekmovanjem morajo v bližini letališča LJMB tekmovalci vedno spremljati aktivno frekvenco. V primeru letenja po aktiviranih TRA conah je aktivna uradna frekvenca tekmovanja (123,505 MHz). V primeru vstopa v KZP, pa frekvenca priletne kontrole Maribor (119,205 MHz). V nadaljevanju so navedeni pomembni scenariji javljanja, ki jih morajo piloti uporabiti za naslednje situacije:

1. Vstop v CTR Maribor v oknu normalnega delovanja (14:30 – 15:30 LT):

- Preklop na frekvenco 119,205 MHz;
- Vzpostavitev stika s priletno kontrolo Maribor 5 minut pred vstopom v zračni prostor;
- Javljanje pozicije, višine in namenov;
- Sprotno javljanje spremembe pozicije, predvsem **prečkanja podaljšane osi steze**;
- V primeru potrebe po pristanku: javiti prihod v jadralno zono (Vzhodno od letališča) in vstop v šolski krog za travnato stezo v uporabi.
- V primeru nadaljevanja na nalogo: javiti pozicijo, višino in namene, ter prositi za prehod na frekvenco tekmovanja (123,505 MHz) ob zapuščanju KZP.

2. Nahajanje znotraj CTR Maribor v oknu normalnega delovanja (14:30 -15:30 LT):

- Ob 14:30 LT (ali ob pozivu vodje letenja) preklop na frekvenco 119,205 MHz;
- Vzpostavitev stika s priletno kontrolo Maribor
- Javljanje pozicije, višine in namenov;
- Sprotno javljanje spremembe pozicije, predvsem **prečkanja podaljšane osi steze**;
- V primeru potrebe po pristanku: javiti prihod v jadralno zono (Vzhodno od letališča) in vstop v šolski krog za travnato stezo v uporabi.
- V primeru nadaljevanja na nalogo: javiti pozicijo, višino in namene, ter prositi za prehod na frekvenco tekmovanja (123,505 MHz) ob zapuščanju KZP.

3. Vrnitev iz naloge med 19:00 in 20:00 LT:

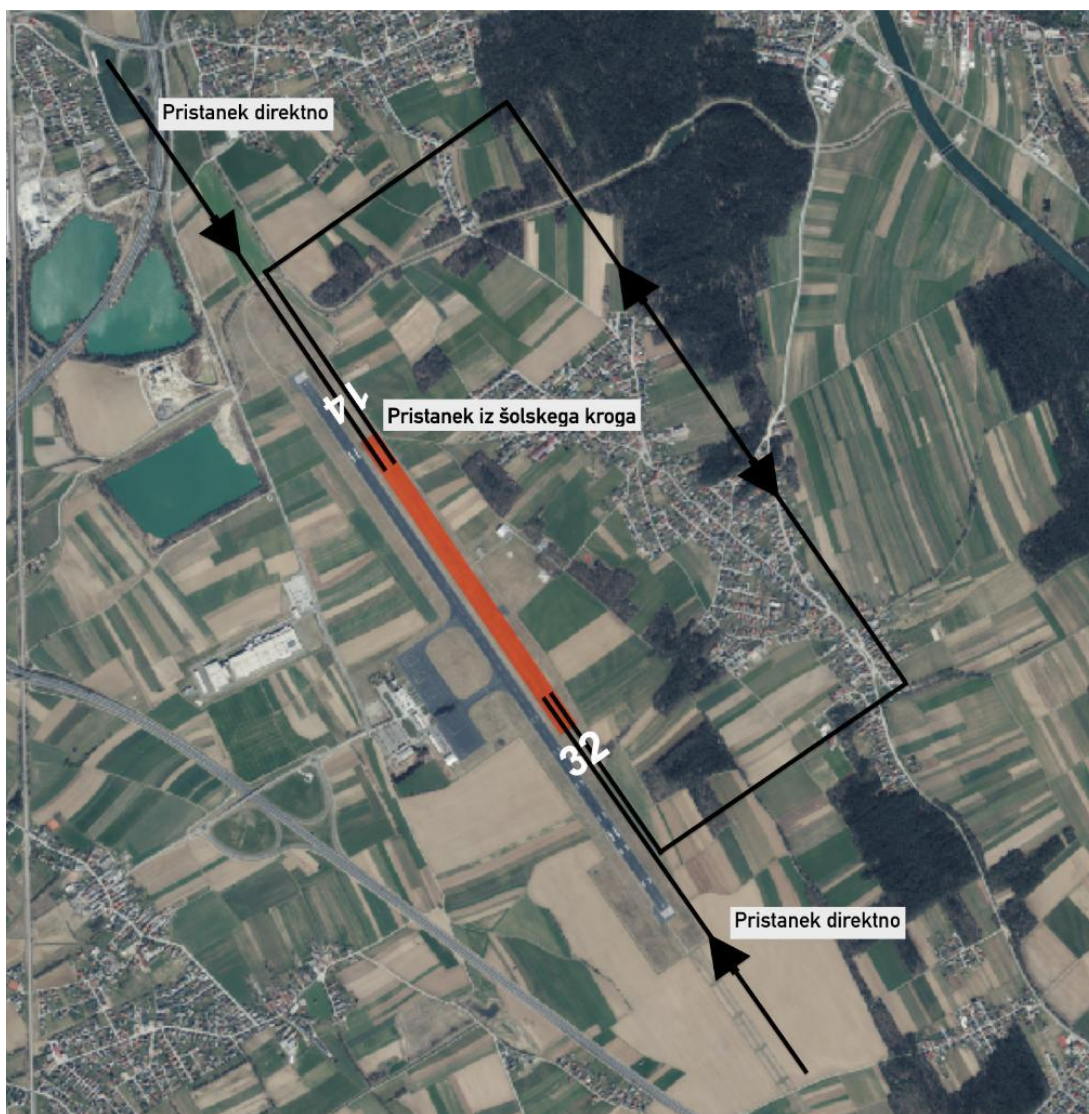
- Preklop na frekvenco 119,205 MHz;
- Vzpostavitev stika s priletno kontrolo Maribor 5 minut pred vstopom v zračni prostor;
- Javljanje pozicije, višine in namenov;
- Sprotno javljanje spremembe pozicije, predvsem **prečkanja podaljšane osi steze**;
- Javljanje ob vstopu v jadralno zono (Vzhodno od letališča) in šolski krog za aktivno travnato stezo.

V primeru vzdrževanja pozicije znotraj aktivnih TRA con, javljanje na frekvenco priletne kontrole Maribor ni potrebno, prav tako ni potrebna uporaba transponderja.

6. Pristanek in zupuščanje steze

Po povratku iz naloge je predvideno časovno okno za pristanke od 15:30 do 19:00 LT z aktiviranim TRA. V tem časovnem oknu vodenje prometa ureja lokalni vodja letenja na frekvenci 123.505 MHz. Za pristanek se uporablja zgolj **travnata steza**.

Piloti javijo pozicijo v finalnem doletu na 10 km in 5 km oddaljenosti od letališča. Po prečkanju ciljnega cilindra se glede na navodila vodje letenja in ostali promet vključijo v sekvenco za varen pristanek na aktivni travnati stezi. Na sliki 6.1. je prikazan pristanek s šolskim krogom iz jadralne zone in direktni pristanek iz severne ali južne smeri.

Slika 6.1.: Pristajalna procedura.

Po pristanku se jadralna letala razvrstijo ob VZHODNI letališki ograji proti rampi na LCM. Pri pristajanju sta mogoči dve opciji umika iz aktivne travnate steze:

1. Pristanek do konca steze in umik na stran – do vzhodne letališke ograje.
2. Pristanek do rampe in umik na stran – do vzhodne letališke ograje.

Primer umika iz steze pri letališki rampi je prikazan na sliki 6.2.

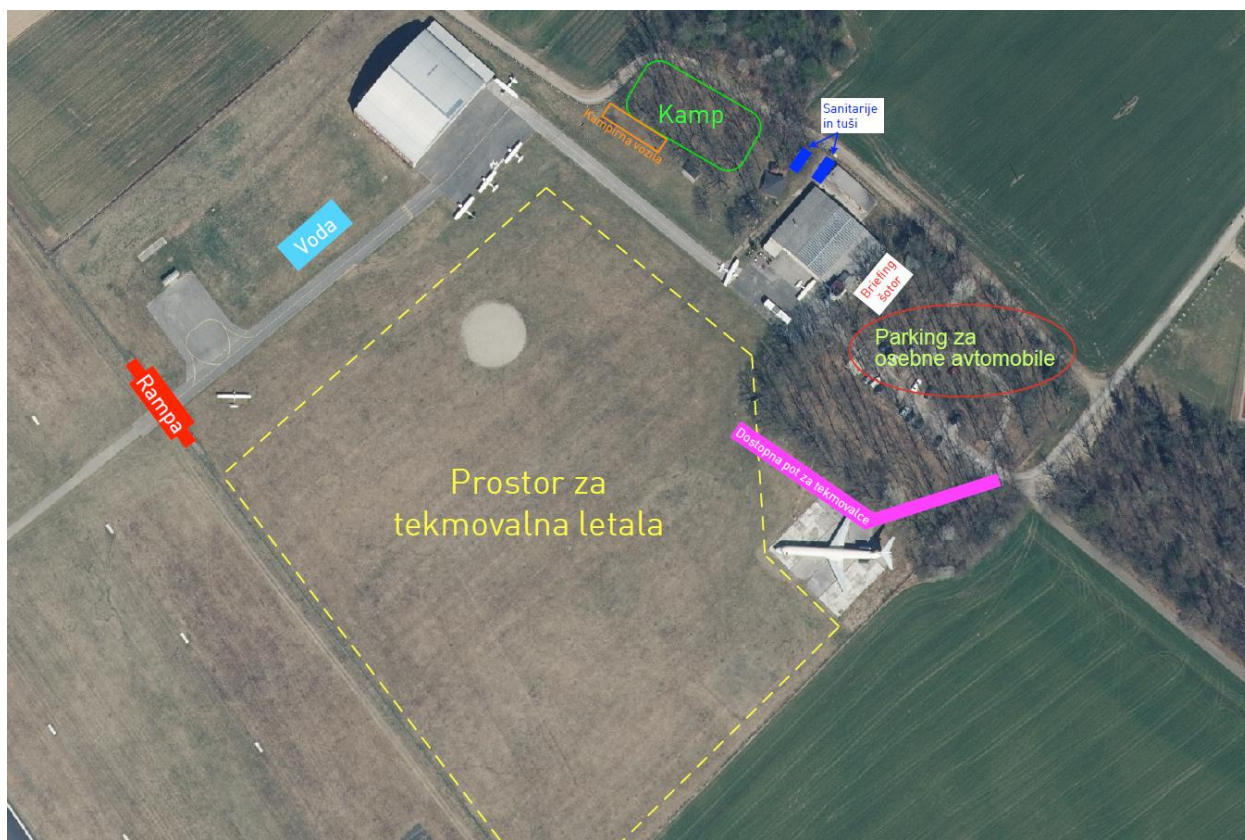
Slika 6.2.: Umik letal pri pristanku do rampe.

Vleka z osebnimi avtomobili po travnati stezi v tem časovnem oknu ne bo mogoča. Za povratek letal do LCM bo poskrbljeno s strani lokalne zemeljske ekipe.

V primeru povratka po 19:00 (do 20:00) (LT), v času normalnega delovanja LJMB, se morajo piloti ravnati po točki 3. v poglavju 5.2.

7. Prostorska razporeditev prizorišča

Na prizorišču tekmovanja (Letalski center Maribor), bo poskrbljeno za parkirišče letal, transportnih vozov, avtomobilov in kamp ter sanitarije. Prostorska razporeditev je prikazana na sliki 7.1.

Ob vozni stezi med hangarjem in rampo bodo postavljene točke za polnjenje letal z vodo. Pilote se poziva, da s polnjenjem pričnejo dovolj hitro, **da bodo letala postavljena na štart do najkasneje 10:00 LT.**

8. Zaključek

Prosimo, da se pred pričetkom tekmovanja podrobno seznanite z objavljenimi navodili v priročniku. Za dodatne informacije lahko pišete organizacijski ekipi DPSJL 2025 na dpsjl2025@lcm.si.

Glede pravil tekmovanja in informacij o hendikep faktorjih se obrnite na spletno stran Letalske zveze Slovenije, kjer so objavljeni pravilniki in liste faktorjev.

Ekipa LCM vam želi prijetno in varno tekmovanje!